

Granskning av det strategiska arbetet med arbetsmarknadsåtgärder

Västerås stad

Innehåll

1.	Sammanfattning och rekommendationer	2
2.	Inledning	2
2.1	Bakgrund.....	3
2.2	Syfte och revisionsfrågor	3
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Metod	4
2.5	Ansvarig nämnd	4
3.	Ansvarsfördelning rörande arbetsmarknadsinsatser	4
3.1	Kommuner samarbetar med andra aktörer i arbetsmarknadspolitiken	5
3.2	Arbetsmarknadspolitiken är under omdaning.....	5
3.3	Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden är stadens arbetslöshetsnämnd	6
3.4	Vår bedömning	7
4.	Styrning av arbetsmarknadspolitiken	8
4.1	Det finns ingen övergripande inriktning för arbetsmarknadspolitiken.....	8
4.2	Nämnden ska fastställa en arbetsmarknadsstrategi.....	9
4.3	Nämnden erbjuder en bred uppsättning av insatser	10
4.4	Samverkan bedrivs med interna och externa aktörer	10
4.5	Nämnden tar regelbundet del av information.....	13
4.6	Vår bedömning	14
5.	Svar på revisionsfrågor.....	15
6.	Bilaga 1. Arbetsmarknadsinsatser	17
7.	Bilaga 2.....	17
	Källförteckning.....	18

1. Sammanfattning och rekommendationer

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har vi granskat stadens arbete med arbetsmarknadsåtgärder i syfte att bedöma huruvida Västerås stad bedriver ett tydligt och ändamålsenligt strategiskt arbete som syftar till att minska tiden i arbetslöshet för kommunens invånare. Granskningen är avgränsad till verksamheten inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde.

Vår sammanfattande bedömning är att den strategiska styrningen av arbetsmarknadspolitiken kan stärkas men att det på operativ nivå bedrivs ett ändamålsenligt arbete utifrån givna förutsättningar. Bedömningen görs mot bakgrund av att det för arbetsmarknadsområdet varken på nämnd- eller kommunnivå finns en tydlig strategisk styrning. Verksamheten utgår till viss del från tidigare gällande prioriteringsgrunder och har på operativ nivå anpassats utifrån förändringarna i den nationella reformeringen av arbetsmarknadspolitiken. Det finns dock förmildrande omständigheter till att den strategiska styrningen till viss del uteblivit. Fastställandet av nämndens arbetsmarknadsstrategi har behövt invänta reformeringen av den nationella arbetsmarknadspolitiken. Dessutom har nämnden haft god uppsikt över den bedrivna verksamheten.

Nämndens kommande arbetsmarknadsstrategi är ett tydligt steg i rätt riktning mot att etablera ramar och målbild för arbetsmarknadsinsatserna. Nämnden har dock inte mandat att bestämma över stadens övriga verksamheter. Enligt vår bedömning bör därför nämnden initiera frågan om att upprätta ett kommunövergripande arbetsmarknadspolitiskt program med mål och ramar för hur arbetet ska bedrivas. I samband med upprättandet av ett sådant program finns skäl för staden att överväga stärka kopplingen mellan det strategiska personalförsörjningsarbetet och nyttjandet av resursjobb samt feriepraktik, vilka utgör en icke obetydlig del av vissa verksameters personalförsörjning.

Avslutningsvis bör nämnden säkerställa att samtliga arbetsmarknadsinsatser ligger inom ramen för den kommunala kompetensen. Kommuner har inte någon självständig rätt att delta i arbetsmarknadspolitiken utan deltagandet är betingat att Arbetsförmedlingen godkänner sådan medverkan. Västerås stad har i nuläget ingen generell överenskommelse med Arbetsförmedlingen, vilket enligt vår bedömning innebär en av nämndens arbetsmarknadsinsatser risker att ligga utanför ramen för vad staden har mandat att göra.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderar vi utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden att:

- ▶ Säkerställ en strategisk styrning av arbetsmarknadspolitiken på nämndnivå.
- ▶ Tillsammans med kommunstyrelsen initiera frågan om att upprätta ett stadsövergripande arbetsmarknadspolitiskt program.
- ▶ Tillsammans med kommunstyrelsen initiera frågan om att integrera det strategiska personalförsörjningsarbetet med nyttjandet av resursjobb och feriepraktik.
- ▶ Säkerställ att samtliga arbetsmarknadsinsatser ligger inom ramen för den kommunalrättsliga kompetensen.

2. Inledning

2.1 Bakgrund

Arbetsmarknadspolitiken är ett statligt ansvarsområde där kommunerna över tid har tagit ett större ansvar vid sidan av och i samarbete med statliga aktörer som till exempel Arbetsförmedlingen, delegationen för unga till arbete, och Samhall AB. De kommunala initiativen utformas ofta för att stödja individer som annars har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden med hjälp av befintliga utbildnings- och stödverksamheter. Sedan 2015 finns även en nationell överenskommelse mellan SKR och Arbetsförmedlingen om att stödja samverkan på kommunal nivå.

År 2014 genomförde revisorerna en granskning av stadens arbetsmarknadsinsatser. Ett flertal rekommendationer lämnades till berörda nämnder. En uppföljande granskning genomfördes under år 2016 där det konstaterades att revisionens rekommendationer hörsammats. Ytterligare en granskningsinsats genomfördes under 2018/2019, och då konstaterades att en omorganisering av arbetet pågick, samt att nya strategier var under framtagande.

För arbetsmarknadsområdet i Västerås stad lämnades beställar- och utförarmodellen från och med 1 januari 2019. I samband med detta lyftes behovet av att klargöra roller och ansvar gällande arbetsmarknadsområdet. Den tidigare utföraren (förvaltningen för Stöd, fritid och entreprenad) avvecklades och dess arbetsmarknadsverksamhet inordnades i linje under Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. I och med detta avvecklades kommunstyrelsens särskilda ägarroll över arbetsmarknadsområdet och ansvaret lyder, efter beslut i kommunstyrelsen 2019-12-05, från och med 1 januari 2020 under utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ansvar.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden är stadens arbetslöshetsnämnd och ansvarar för stadens arbetsmarknadsverksamhet. Nämnden ska leda och samordna arbetsmarknadsverksamheten med andra berörda nämnder och därvid samverka med externa relevanta aktörer. I januari 2020 togs beslut i nämnden att ta fram en arbetsmarknadsstrategi.

Med utgångspunkt från den strategiska betydelsen av ändamålsenliga arbetsmarknadsåtgärder har revisorerna bedömt att en förnyad granskning är av relevans. Granskningen tar sin utgångspunkt i de iakttagelser som gjordes 2018/2019

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma huruvida Västerås stad bedriver ett tydligt och ändamålsenligt strategiskt arbete som syftar till att minska tiden i arbetslöshet för kommunens invånare. Särskilt fokus i granskningen är mot de kommuninvånare som idag står långt ifrån arbetsmarknaden.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ Är den strategiska styrningen i form av mål och riktlinjer för arbetet med insatser för att hjälpa personer att bli självförsörjande tillräcklig och ändamålsenlig?
- ▶ Finns det tydliga samverkansformer inom stadens olika verksamheter, nämnder och bolag, med avseende på arbetsmarknadsåtgärder?
- ▶ Finns det tydliga och ändamålsenliga samverkansformer med externa aktörer, exempelvis Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan m.fl.?
- ▶ Sker löpande uppföljning och utvärdering av insatta arbetsmarknadsåtgärder och dess långsiktiga effekter?
 - Finns det tydliga och mätbara mål (kvantitativa och/eller kvalitativa) och riktlinjer för verksamheter som arbetar med arbetsmarknadsåtgärder?
- ▶ Finns en överensstämmelse mellan tillgång på insatser och behov? Fördelning mellan
 - Individinriktade insatser
 - Generella insatser

- Kortare och längre insatser

2.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen för analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna för denna granskning utgörs av

- ▶ Kommunallag (2017:725)
- ▶ Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter
- ▶ Lag om arbetslöshetsnämnd (1944:475)
- ▶ Socialtjänstlagen (2015:982)
- ▶ Lag (2003:2010) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser
- ▶ Policy för styrningen i koncernen Västerås stad

2.4 Metod

Granskningen har genomförts utifrån genomgång av relevant dokumentation samt intervjuer med ansvariga tjänstemän. Utöver EY:s interna kvalitetssäkring har samtliga intervjuade givits möjlighet att inkomma med synpunkter på rapportutkastet. Detta för att säkerställa att revisionsrapporten bygger på korrekta fakta och uttalanden.

Elisabeth Löf har varit kontaktrevisor.

2.5 Ansvarig nämnd

Granskningen avser Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden.

3. Ansvarsfördelning rörande arbetsmarknadsinsatser

Ansvar för arbetsmarknadsinsatser är uppdelat mellan ett antal olika aktörer på nationell, regional och lokal nivå. Följande avsnitt syftar till att redogöra för ansvarsfördelningen ser ut och vad

kommunens roll är.¹

3.1 Kommuner samarbetar med andra aktörer i arbetsmarknadspolitiken

Arbetsförmedlingen har huvudansvaret för arbetsmarknadspolitiken. I det ansvaret ingår att svara för platsförmedling, arbetsförberedande insatser i form av vägledning, utbildning och yrkesinriktad rehabilitering samt sysselsättningskapande åtgärder.

Kommunernas ansvar för arbetsmarknadspolitiken utgår framgår framförallt av två lagstiftningar. I Lag om arbetslöshetsnämnd (Lag 1944:475) anges att kommuner ska ha en arbetslöshetsnämnd som har till uppgift att vidta eller på annat sätt främja kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av arbetslöshet. Socialtjänstlagen (2015:982) innehåller även den bestämmelser med bäring på arbetsmarknadspolitiken. Av den framgår att socialnämnden i sin verksamhet ska främja den enskildes rätt till arbete, bostad och utbildning. Därtill får nämnden begära att den som får försörjningsstöd under viss tid ska delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet.

Kommuner måste ha lagstöd för att ge understöd till enskilda eftersom det måste finnas ett grundläggande allmänt intresse för att en kommun ska få bedriva en verksamhet. Genom lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter har den allmänna kompetensen utvidgats på olika sätt. Där anges att kommuner får, efter överenskommelse med Arbetsförmedlingen, anordna aktiviteter för deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Bestämmelsen förutsätter alltså att det ska finnas en överenskommelse mellan kommunen och arbetsförmedlingen för att kommunen ska få anordna aktiviteter. Västerås stad har för närvarande ingen generell överenskommelse med Arbetsförmedlingen. Den tidigare lokala överenskommelsen sades upp av Arbetsförmedlingen 2019, då reformeringsarbetet påbörjades. Det finns dock en överenskommelse med Arbetsförmedlingen inom ramen för DUA (Delegationen för unga och nyanlända till arbete). Avtalet har inte signerats av samtliga parterna ännu.

Vidare öppnar lag (2003:2010) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser upp för att upprätta samordningsförbund mellan kommun, region, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan upprättas i syfte att erbjuda samordnade rehabiliteringsinsatser för individer i syfte att förbättra förmågan att utföra förvärsarbete.

SKR träffade 2015 en nationell överenskommelse med Arbetsförmedling om att stödja samverkan på lokal och regional nivå. Överenskommelsen ger kommuner och arbetsförmedlingskontor på lokal och regional nivå stora friheter att utforma egna överenskommelser utifrån rådande förutsättningar och behov.

3.2 Arbetsmarknadspolitiken är under omdaning

Enligt Januariavtalet skulle Arbetsförmedlingen reformeras i grunden och fristående aktörer ska rusta och matcha arbets sökande till arbete. Även efter att avtalet fallit har det slagits fast att reformeringen ska fortsätta. Under 2020 presenterades en utredning om kommunernas framtida medverkan i utförandet av den statliga arbetsmarknadspolitiken. Utredningen landade i att det är möjligt för kommuner att fungera som leverantörer åt Arbetsförmedlingen. I betänkandet lämnades

¹ Följande kapitel bygger i stor utsträckning på Stockholms stads stadsrevisions rapport *Stadens arbetsmarknadsinsatser Nr 1, 2020* samt SKR:s rapport *Kommunerna och arbetsmarknadspolitiken*.

också förslag för att förbättra förutsättningarna för kommunernas medverkan, dels i form av samarbetslösningar, dels genom deltagande i Arbetsförmedlingens upphandlingar. Till våren 2022 planeras en proposition som riksdagen får ta ställning till.

Som ett led i att förändra arbetsmarknadspolitiken initierades projektet *Rusta och matcha* (KROM) i mars 2020. Projektet prövas i 32 kommuner varav Västerås är en av deltagarna. Under 2021 infördes systemet i hela landet och innebär att efter Arbetsförmedlingen gjort bedömningen att en arbetssökande ska delta i Rusta och Matcha väljer den sökande själv leverantör. Med hjälp av en handledare hos leverantören får deltagaren individuellt anpassade aktiviteter i syfte att komma i jobb eller utbildning.

3.3 Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden är stadens arbetslöshetsnämnd

För drygt 25 år sedan infördes en beställar- och utförarmodell i Västerås stad gällande majoriteten av kommunens välfärdstjänster. Modellen byggde på att beställarnämnder ansvarade för den strategiska inriktningen och uppdrag och att huvudsakligen en utförare, ProAros, ansvarade för att driva verksamheten.

Vid årsskiftet 2018/2019 lämnade Västerås stad beställar- och utförarmodellen. I samband med omställningen övergick utförarorganisationen för arbetsmarknadsinsatser från förvaltningen för Stöd, fritid och entreprenad, till utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens linjeorganisation. Utifrån dessa ändringar gjordes ändringar i nämndens reglemente. Ändringarna gjordes dock ett år senare, den 1 januari 2020. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden utgör numera stadens arbetslöshetsnämnd med särskilt ansvar för arbetsmarknadspolitiken och samordna den med andra berörda nämnder samt samverka med externa aktörer. Innan revideringen av reglementet hade nämnden enbart ett operativt ansvar för samordning av arbetsmarknadsfrågor.

Övergången till en ny organisation och nämnd har inneburit vissa utmaningar under en övergångsperiod. Tidigare definierades uppdraget genom beställningarna till utförarorganisationen. I den nya linjeorganisationen är det verksamheten som på egen hand ansvarar för att bestämma formerna för verksamheten, vilket verksamheten inte var van vid. Vidare innebar förändringen bland annat att arbetsmarknadsområdet lyftes in i ett större verksamhetsområde som även inkluderar vuxenutbildningen. Samtidigt som detta inneburit nya möjligheter till samverkan mellan verksamheterna har det också resulterat att enhetscheferna övertagit ett större ansvar för arbetsmarknadsverksamheten. Respektive enhet har numera en egen internbudget. Samtidigt som intervjuade uppger att omorganiseringen medfört utmaningar i övergångsfasen är den generella bilden att förändringarna varit positiva. Bland annat anser intervjuad verksamhetschef för utbildning och arbetsmarknad att ansvarsfördelningen har förtydligats efter omorganiseringen.

För att tydliggöra arbetsmarknadsprocessen tog förvaltningen under 2020 fram en processbeskrivning. Beskrivningen är på övergripande nivå och definierar vad insatser syftar till och vilka steg som ingår i processen.

På barn- och utbildningsförvaltningen finns tre enheter som arbetar med arbetsmarknadsinsatser vilka sammanlagt rymmer ungefär 100 medarbetare. Via enheten **Jobbcentrum** erbjuds arbetssökande mellan 18-65 år individuella arbetsmarknadsinsatser som på sikt ska leda vidare till arbete, studier eller eget företagande. Enheten ska utgöra en förenande länk mellan arbetssökande och arbetsgivare. Arbetssökande coachas till utbildning, arbete eller eventuellt eget företagande med målet att bli självförsörjande och en del av arbetskraften. Arbetet ska bidra till att korta tiden i

arbetsmarknadsprogram och möjliggöra en hållbar arbetslinje i kombination med att minska kompetensgapet på arbetsmarknaden. De arbetssökande anvisas till arbetsmarknadsinsats på Jobbcentrum via beslut i huvudsak från Social Kontor Ekonomi och Arbetsförmedlingen.

Utvecklingscentrum ansvarar för arbetsmarknadsenheternas praktiska verksamheter där arbetsträning och praktik utförs. Enhetens arbetsledare handleder, coachar, vägleder, utbildar och följer upp de arbetssökande. Genom enheten erbjuds utredning, rehabilitering och praktik för att stärka arbetssökandes chans till hållbar egenförsörjning. Enheten samverkar med flera andra kommunala verksamheter och tillhandahåller verksamhet inom bland annat café, administration och snickeri. Uppdraget för **Enheten för arbetsrehabilitering** är att på olika sätt stödja arbetssökande med ett behov av arbetsrehabilitering till att nå målet egen hållbar försörjning.

Enheten arbetar med trygghetsanställningar, arbetsträningsplatser, rehabiliteringsutredningar från kommunens försörjningsstöd samt uppdrag från Arbetsförmedlingen inom jobb- och utvecklingsgarantin.

Även om ansvaret för arbetsmarknadsprocessen är fördelat på tre enheter bedrivs arbetet i stor utsträckning tillsammans. Enhetscheferna träffas regelbundet för att planera och följa upp verksamheten. Det pågår för tillfället ett utredningsarbete kring hur arbetsmarknadsenheterna ska organiseras framgent. Arbetet med att se över organisationsformen är en del av ett större utvecklingsarbete med att förtydliga styrningen av arbetsmarknadspolitiken. Utgångspunkterna för hur arbetsmarknadspolitiken har förändrats genom den nya regleringen på nationell nivå. Tidigare var anvisningar från Arbetsförmedlingen en viktig grund för ekonomin i stadens arbetsmarknadspolitik. Numera utgår inte samma ersättning till staden vilket medför att både den ekonomiska ramen behöver ses över och eventuellt behöver verksamhetsanpassningar genomföras. De tre nuvarande arbetsmarknadsenheterna är ett arv från den tidigare organisationen som barn- och utbildningsförvaltningen tog över.

3.4 Vår bedömning

Genom lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter har den kommunala kompetensen utvidgats till vissa områden som kommuner i annat fall inte hade varit tillåtna att verka inom. Ett av dessa områden är arbetsmarknadspolitiken som annars är en statlig angelägenhet. Som tidigare nämnts får kommuner efter överenskommelse med Arbetsförmedlingen anordna aktiviteter för deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Som Olle Lundin, professor vid Uppsala universitet, påpekar har kommunerna inte någon självständig rätt att delta i arbetsmarknadspolitiken utan deltagandet är betingat att Arbetsförmedlingen godkänner sådan medverkan.² Genom socialtjänstlagen (2015:982) och lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:2010) ges dock möjlighet till att delta i arbetsmarknadspolitiken utifrån särskilda premisser. Västerås stad har i nuläget ingen generell överenskommelse med Arbetsförmedlingen. Enligt vår bedömning innebär frånvaron av avtal att staden inte har kommunalrättslig kompetens att genomföra arbetsmarknadsinsatser utanför ramen för DUA, socialtjänstlagen och lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. "Change 2 Change" är en insats som riskerar att ligga utanför ramen för vad staden har mandat att göra.

Enligt vår bedömning hade det varit önskvärt om ansvaret för arbetsmarknadspolitiken i sin helhet hade överlämnats till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i samband med att verksamheten överfördes till nämndens linjeorganisation. Fördröjningen i att revidera ansvarsförhållandena innebär att verksamheten under ett helt år låg under nämnden, samtidigt som det strategiska

² Olle Lundin. 2019. *Kommunerna får inte agera matchningsaktörer.*

ansvaret för verksamheten vilade på kommunstyrelsen. Därmed behövde nämnden vänta till 2020 för att initiera arbetet med att ta fram en arbetsmarknadsstrategi (se avsnitt 4.2).

Mycket talar för att övergången från beställar- och utförarorganisationen till linjeorganisation har tydliggjort ansvarsfördelningen inom staden. Det kvarstår dock fortfarande ett arbete med att anpassa organisationen utifrån reformeringen av den nationella arbetsmarknadspolitiken och Arbetsförmedlingens nya uppdrag. Det är positivt att det är planerat att genomföras ett utrednings- och förändringsarbete i samband med att förutsättningarna för arbetsmarknadspolitiken är kända.

4. Styrning av arbetsmarknadspolitiken

I följande kapitel beskrivs styrningen av arbetsmarknadspolitiken inom staden. Kapitlet inleds med fullmäktiges samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens strategiska styrning. Därefter följer en översiktlig redovisning av det operativa arbetet med arbetsmarknadsinsatser och formerna för samverkan mellan interna och externa aktörer.

4.1 Det finns ingen övergripande inriktning för arbetsmarknadspolitiken

Den övergripande styrningen av stadens arbetsmarknadspolitik lämnar stort utrymme för nämnden att på egen hand utforma den strategiska inriktningen. Styrningen utgår från två styrdokument: stadens program för social hållbarhet och årsplanen för 2021.

I programmet för social hållbarhet framgår att staden eftersträvar ett Västerås där förutsättningar ges för alla människor att kunna arbeta och vara sysselsatta och som bygger på att den enskilde individen också har skyldigheter. Det beskrivs även att ett meningsfullt arbete och sysselsättning är avgörande för den enskilda människan och ett avgörande bidrag för samhällets sociala och ekonomiska hållbarhet.

Mer specifik styrning kopplad till arbetsmarknadsverksamheten återfinns i årsplanen för 2021. Där framgår en resultatindikator med bäring på arbetsmarknadspolitiken.

Nyckeltal	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2024
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera (%)	27	28	-	Öka

Intervjuade uppger att frånvaron av en kommungemensam inriktning för arbetsmarknadspolitiken i vissa avseenden försvårar arbetet med att åstadkomma effektiva arbetssätt rörande arbetsmarknadsinsatser. Arbetsmarknadsenheterna är i hög utsträckning beroende av fungerande samarbetsformer med övriga verksamheter i kommunen (se avsnitt 4.4), vilka i nuläget är kravlösa. Övriga verksamheter är inte på något tydligt sätt förpliktigade att verka för att tillse en ändamålsenlig arbetsmarknadspolitik. Avsaknaden av gemensamma mål och intentioner med arbetsmarknadspolitiken innebär att delar av den interna samverkan inom staden i stor utsträckning bygger på övriga verksamheters välvilja.

4.2 Nämnden ska fastställa en arbetsmarknadsstrategi

Nämndens styrning av arbetsmarknadspolitiken utgår från verksamhetsplanen 2021, i vilken det redovisas mål, aktiviteter och resultatindikatorer. Inför 2021 planerades det bland annat att genomföras en översyn av kvalitetsledningssystemen för arbetsmarknadsinsatser för att tydliggöra en röd tråd i styrningen. Otydlighet i styrningen av arbetsmarknadsinsatser var även med som en risk i internkontrollplanen. Nedan beskrivs huvudgrupperna av de resultatindikatorer och nyckeltal nämnden använder för att följa utvecklingen.³ Nämnden följer även upp dessa indikatorer/nyckeltal fördelat per kvinna/man. I avsnitt 4.4 beskrivs uppföljningen av mål- och resultatstyrningen.

Resultatindikator	Utfall 2019	Mål 2021
Personer som deltagit i arbetsmarknadsinsats där målet är arbete eller studier, som avslutats för arbete eller studier (%)	39	48
Nyckeltal		
Personer som deltagit i arbetsmarknadsinsats av arbetsförberedande karaktär som avslutats för studier eller arbete (%)	18	
Personer som är i arbete eller studier 6 månader efter avslutad arbetsmarknadsinsats, andel (%)	27	

Nämndens resultatindikator och nyckeltal fokuserar breda segment av deltagare i insatser: män, kvinnor och samtliga deltagare. Indikatorerna har ingen tydlig koppling till mer specifika målgrupper eller behov.

I samband med att utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden fick ansvaret som arbetslöshetsnämnd 1 januari 2020, gav nämnden förvaltningen i uppdrag att ta fram en arbetsmarknadsstrategi. Strategin var tänkt att beskriva grunderna för hur förvaltningen ska arbeta utifrån det nya uppdrag som nämnden tilldelats. Strategin skulle redovisas för nämnden i maj 2020. Arbetet drog ut på tiden delvis på grund av pandemin, men framförallt med anledning av framreformer av Arbetsförmedlingen och utredning om kommunernas del i den statliga arbetsmarknadspolitiken. Strategin är planerad att färdigställas under den senare delen av 2022.

I väntan på att strategin ska färdigställas utgörs nämndstyrningen huvudsakligen av de indikatorer och risker som nämnden fastställt. Det finns med andra ord inga andra styrande mål eller prioriterade målgrupper som styr inriktningen av arbetsmarknadspolitiken. De prioriteringar som trots allt måste göras sker utifrån tidigare prioriteringsgrunder som var gällande innan utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden övertog ansvaret för denna verksamhet. Det finns med andra ord ingen aktuell politiskt fastställd grund för nuvarande prioriteringar.

³ Skillnaden mellan en resultatindikator och ett nyckeltal är att det senare är ett mått som inte är kopplat till ett målvärde.

4.3 Nämnden erbjuder en bred uppsättning av insatser

Inom nämndens verksamhet ingår sammanlagt 21 olika arbetsmarknadsinsatser. I bilaga 1 redovisas inriktningen för dessa insatser, antalet platser, hur individer blir anvisade till insatserna och huruvida det är en så kallad primär eller sekundär insats, det vill säga om de direkt syftar till att individen ska komma i arbetet eller om arbete är ett sekundärt mål för insatsen.

I SKR:s enkät⁴ till kommuner framgår de arbetsmarknadsinsatser som Sveriges kommuner tillhandahåller. Dessa kan kategoriskt delas upp i följande insatser:

- ▶ Arbetsprovning/-träning
- ▶ Jobbsökaraktivitet/coachning
- ▶ Orienterande eller vägledande kurser
- ▶ Matchning
- ▶ Arbetspraktik hos kommunala eller offentliga arbetsgivare
- ▶ Studie-, yrkes- och arbetsvägledning
- ▶ Kommunala arbetsmarknadsanställningar
- ▶ Feriejobb/-praktik
- ▶ Kartläggning av tidigare förvärvad kompetens

Staden tillhandahåller insatser som svarar som samtliga av dessa kategorier. Den vanligaste målgruppen för insatser är individer som erhåller ekonomiskt bistånd. Dessa individer anvisas från socialkontoret och har där genomgått en kartläggning för att i ett första steg identifiera vilka behov individen har och om det föreligger några hinder för individen att genomgå en arbetsmarknadsinsats. Om inte individen blivit direktanvisad till någon specifik insats sker en fördjupad kartläggning av individen på Jobbcentrum som genomförs av en arbetsmarknadskonsulent. Utifrån individens behov sker tilldelning av insats. Som tidigare nämnts prioriteras i nuläget individer utifrån principer som togs fram innan verksamheten överfördes till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. Det innebär bland annat att personer långt från arbetsmarknaden utgör en prioriterad målgrupp. När det kommer till feriepraktik behövde tidigare prioriteringar delvis göras om. I regel är första och andra årets gymnasieelever prioriterade för denna insats. I och med pandemin behövde dock ändringar göras för feriepraktik inom vård- och omsorgsområdet samt barnomsorgen. Av arbetsmiljömässiga skäl krävdes att deltagarna var över 18 år för att kunna söka dessa platser. Intervjuade enhetschefer uppger att det antagligen vore önskvärt att göra denna förändring permanent eftersom sistaårselever har bättre förutsättningar att jobba vidare på feriepraktiken och att vård- och omsorgen saknar arbetskraft.

Arbetsmarknadsverksamheten inom staden arbetar kontinuerligt med att anpassa utbudet av insatser till det faktiska behovet. En utgångspunkt i detta arbete är att stärka branschkopplingen till arbetsmarknaden. Enligt intervjuuppgift ska den nya strategin innefatta hur detta arbete ska bedrivas. Krami är ett exempel på en insats som initierades efter en förnyad behovsanalys. Insatsen drivs i samarbeten med Arbetsförmedlingen samt Kriminalvården och riktar sig till individer som på grund av social problematik grundad i kriminalitet eller missbruk har svårt att komma in på arbetsmarknaden.

4.4 Samverkan bedrivs med interna och externa aktörer

Stadens arbetsmarknadsenheter samarbetar med både interna inom staden och externa aktörer,

⁴ Kommunal arbetsmarknadsstatistik 2018, SKR

såsom Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Reformeringen av den nationella arbetsmarknadspolitiken har framförallt påverkat förutsättningarna för samverkan med Arbetsförmedlingen. Den nya arbetsmarknadspolitiken har dock även påverkat rutinerna för samverkan inom staden.

Intervjuade uppger att samarbetet med Arbetsförmedlingen har försvårats efter myndighetens reformering under 2020. Arbetsförmedlingen har inte längre möjlighet att teckna samverkansöverenskommelser med kommuner som stipulerar ekonomiska ersättningar och volymer. Detta innebär att arbetsmarknadsenheterna under 2021 i första hand har fokuserat på arbetsökande som anvisas från socialkontoret. Vidare har förändringen av den nationella arbetsmarknadspolitiken inneburit utmaningar avseende övrig samverkan eftersom roller, ansvar och processer ännu inte är fastställda.

Ett problem som uppstått efter lanseringen av Arbetsförmedlingens nya tjänst Rusta och Matcha (KROM) är att arbetsmarknadsinsatser som genomförs inom ramen för stadens verksamhet måste avbrytas om samma individ blivit anvisad till Rusta och Matcha. Det har inneburit att arbete investerats i individer utan att insatserna kunnat fullföljas. Enligt intervjuade inom staden har Arbetsförmedlingen inte uppvisat någon ansats till att informera eller samverka med staden i denna fråga. För att undvika denna problematik har staden på eget initiativ inrättat en rutin där socialkontoret informerar Arbetsförmedlingen om vilka individer som från deras sida anvisas till arbetsmarknadsinsatser inom staden. På så vis signalerar staden till Arbetsförmedlingen att en individs planering bör ses över och att myndigheten bör återkomma med ett ställningstagande om en eventuell insats inom ramen för Rusta och Matcha. Intervjuade uppger att den nya rutinen gett positiva resultat men att handläggningstiderna hos Arbetsförmedlingen är långa vilket medför utökade ledtider för beslut om anvisning till arbetsmarknadsinsats.

Förvaltningen har upprättat kriterier för samverkan med Arbetsförmedlingens upphandlande aktörer inom Rusta och Matcha (KROM-aktörer), vilka framgår nedan:

- Staden som arbetsgivare
- Staden som ansvarig för ekonomiskt bistånd
- Staden som ansvarig för kommunal vuxenutbildning
- Staden som utförare av arbetsmarknadsinsatser

När det gäller staden som utförare av arbetsmarknadsinsatser har staden valt att inte samverka med KROM-aktörerna. Istället ska staden komplettera Arbetsförmedlingens insatser och arbeta med personer som står långt från arbetsmarknaden, vilka inte ingår i KROM. Fokus ligger på personer med försörjningsstöd. Flera KROM-aktörer är intresserade av att samverka med staden avseende olika former av arbetsmarknadsanställningar, arbetsträningsplatser och praktik. Staden tar dock endast emot personer som anvisats från socialkontoret eller Arbetsförmedlingen och som inte har en anvisning till en KROM-aktör. Genom detta ställningstagande bedömer staden att konkurrensen på marknaden mellan fristående aktörer inte riskeras att snedvridas. Om kommunen skulle ta emot och erbjuda en arbetsmarknadsanställning till arbetsökande som är anvisade till KROM-aktörer, skulle staden riskera att särbehandla vissa aktörer då samtliga arbetsökande som är anvisade till KROM inte kan erbjudas en arbetsmarknadsanställning. Staden är dock öppen för annan typ av samverkan med KROM-aktörer, exempelvis i egenskap av vuxenutbildningssamordnare.

Socialkontoret är en av arbetsmarknadsenheternas viktigaste samarbetspartner. Merparten av anvisningarna till arbetsmarknadsinsatser kommer från socialkontoret. På socialkontoret gör socialsekreteraren en kartläggning av individens behov och anvisar i regel individen till en specifik insats antingen genom ett beslut om kompetenshöjande insats eller arbetsrehabiliterande insats.

Om anvisningen avser en specifik insats har arbetsmarknadsenheterna ingen möjlighet att påverka inriktningen på individens insatser. Under 2021 har arbetsmarknadsenheterna, socialkontoret och vuxenutbildningen genomfört ett pilotprojekt där det genomförs en gemensam behovsinventering. Enligt intervjuade bidrar de gemensamma kartläggningarna till mer kvalitativa underlag. Vidare uppger intervjuade enhetschefer på socialkontoret att samarbetet med arbetsmarknadsenheterna fungerar väl, både på strategisk och operativ nivå.

Det andra stora verksamhetsområde som kräver samverkan med övriga av stadens förvaltningar är kopplat till staden som arbetsgivare. Genom resursjobb⁵ och feriepraktik sysselsätter staden ett stort antal individer. Syftet med insatserna är främst arbetsträning och att utgöra ett steg in på arbetsmarknaden. Övriga förvaltningar har ingen skyldighet att bistå med arbetsplatser inom ramen för dessa program. Arbetsmarknadsenheterna arbetar kontinuerligt med information till övriga verksamheter inom staden för att säkerställa att det finns tillgängliga arbetsplatser för individerna som ingår i berörda arbetsmarknadsinsatser. Enligt intervjuade fungerar samarbetet väl med övriga förvaltningar. Det efterfrågas dock en kommunövergripande ramstyrning som hela stadsförvaltningen har att förhålla sig till.

Även om arbetsplatserna primärt syftar till att gynna den enskilde bidrar dessa anställningar även till stadens verksamheter. Ungefär 100 personer arbetar inom staden inom ramen för en arbetsmarknadsinsats. Det finns i staden inget strukturerat arbetssätt för att integrera arbetskraften i arbetsmarknadsinsatser i den strategiska kompetensförsörjningen. Enligt intervjuade har ingen av stadens förvaltningar inbegripit dessa anställningar i kompetensförsörjningsplaner. Arbetsmarknadsenheterna har uppmuntrat övriga förvaltningar att inbegripa bland annat resursjobb och feriepraktik i kompetensförsörjningsplanerna.

En annan viktig samarbetspartner är vuxenutbildningen. Enligt intervjuad utvecklingsledare har samarbetet förbättrats med vuxenutbildningen under senare tid, delvis som ett resultat av en större samsyn kring syftet med insatserna. Under 2021 har ett antal gemensamma projekt initierats. Bland annat genomförs gemensamma kartläggningar av individer och samarbetet kring validering av kompetenser har stärkts. Initiativen har tagits på operativ nivå.

Staden har ett etablerat samarbete med privata aktörer som potentiella arbetsgivare. På Jobbcentrum arbetar ett antal utecoacher med att upprätta kontakter med det lokala näringslivet för att matcha mot individer i arbetsmarknadsinsatser. En del av detta arbete bedrivs inom ramen för så kallade "jobbspår" där arbetsgivare med rekryteringsbehov kontaktas med frågor kring vilka kapaciteter som är efterfrågade hos arbetstagare. Därefter sker antingen matchning med individ som uppfyller kriterierna eller utbildning av individer för att framgent kunna matcha arbetsgivarens efterfrågan. Detta arbete kan dels bedrivas mot en enskild arbetsgivare, dels mot branscher som helhet.

Inom ramen för FINSAM (lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser) samverkar staden, Arbetsförmedlingen, regionen och Försäkringskassan genom ett samordningsförbund. Det gemensamma insatserna syftar i regel till att samlokalisera, utveckla gemensamma metoder och individanpassa insatser för att åstadkomma högre effektivitet. Enligt intervjuade kan samverkan med de statliga myndigheterna förbättras. Intervjuade upplever att representanterna från myndigheterna ibland är bakbundna av den statliga styrningen inom området.

⁵ Resursjobben är samlingsnamn för en anställning med anpassade arbetsuppgifter som en individ i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Utöver de samarbeten som redan omnämnts sker samverkan med bland annat regionen och Försäkringskassan. I tabellen nedan sammanfattas samarbetet med de viktigaste aktörerna.

Aktör	Samverkan
Västerås stads övriga förvaltningar	Samarbetet beskrivs som välfungerande men med potential att kunna bli ännu bättre. Tydligare övergripande ramar för stadens arbetsmarknadspolitik skulle underlätta det interna arbetet inom staden, enligt intervjuade enhetschefer på arbetsmarknadsenheterna.
Region Västmanland	Det samarbete som bedrivs sker inom ramen för rehabiliterande insatser och FINSAM.
Kommunala bolag	Det finns i nuläget inga juridiska förutsättningar att samarbeta med de kommunala bolagen avseende resursjobb och feriepraktik.
Privata näringslivet	Samarbete bedrivs med en rad privata aktörer. Kontakter med privata aktörer initieras genom utecoacher.
Försäkringskassan	I den tidigare genomförda granskningen av arbetsmarknadsinsatser (2018) uppgavs att samarbetet med Försäkringskassan fungerande bristfälligt. Staden uppger att det är fortsatta utmaningar i samverkan. Försäkringskassan har fortsatt ingen representant i samordningsteamet.
Arbetsförmedlingen	Formerna för samverkan har påverkats av reformeringen av den nationella arbetsmarknadspolitikerna och i nuläget kvarstår frågetecken kring kommunernas roll i relation till Arbetsförmedlingen. Intervjuade beskriver samarbetet som delvis fungerande men i hög grad personberoende. Samverkan bedrivs genom anvisningar från Arbetsförmedlingen och inom ramen för FINSAM och DUA (Delegationen för unga och nyanlända till arbete).

4.5 Nämnden tar regelbundet del av information

Utfallet av nämndens resultatindikatorer redovisas i samband med årsredovisningen och i tertiärrapporter. Vidare har nämnden under 2021 erhållit information om arbetsmarknadsområden vid varje sammanträde. Informationen har berört det aktuella arbetsmarknadsläget och arbetet rörande stadens insatser.

Intervjuade uppger att det är svårt att konstruera indikatorer som mäter verksamhetens resultat på ett ändamålsenligt sätt. Nuvarande indikatorer (se avsnitt 4.2) fångar inte samtliga resultat som insatserna bidrar till. Insatserna kan ha bidragit till framåtskridande i personers utveckling mot att ta steget till arbetsmarknaden, utan att slutmålet är uppnått. Denna form av utveckling fångas inte av nämndens indikatorer. Intervjuade beskriver också att nuvarande indikatorer indirekt uppmuntrar till att fokusera på personer med kortade väg till arbetsmarknaden, eftersom det är andel personer i arbete eller studier som verksamheten mäts mot.

Utöver nämndens resultatindikatorer mäter verksamheten även nöjdheten hos deltagare, sex månader efter att insatsen avslutades.⁶ Vidare genomförs bland annat platsbesök på arbetsplatserna

⁶ Bland nämndens indikatorer ingår bland annat om deltagare har kommit i arbete eller studier.

som erbjuder feriepraktik för att följa upp verksamheten.

4.6 Vår bedömning

Nämndens kommande arbetsmarknadsstrategi är ett tydligt steg i rätt riktning mot att etablera ramar och målbild för arbetsmarknadsinsatserna. Nämnden har dock inte mandat att bestämma över stadens övriga verksamheter. En strategi för exempelvis resursjobb inom staden kan fastställas av nämnden på egen hand, men om övriga förvaltningar inte delar samma ambition och upplåter platser kommer strategin inte kunna verkställas och realiseras. Med detta är inte vår mening att förringa betydelsen av en arbetsmarknadsstrategi på nämndnivå – tvärtom är vår uppfattning att ett sådant strategidokument är avgörande för att säkerställa en effektiv styrning. Snarare vill vi understryka betydelsen av gemensamma prioriteringar och mål för staden som helhet. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden driver visserligen arbetsmarknadsarbetet men är i hög grad beroende av övriga verksamheter. Det är därför till fördel om arbetsmarknadspolitiken betraktas som en kommungemensam angelägenhet. Enligt vår uppfattning bör utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden initiera frågan om att upprätta ett kommunövergripande arbetsmarknadspolitiskt program med mål och ramar för hur arbetet ska bedrivas. Med en gemensam viljeinriktning skulle samarbetet mellan förvaltningar underlättas.

Som ett led i att integrera arbetsmarknadspolitiken i övriga förvaltningars verksamheter finns skäl för staden att uppmuntra eller ställa krav på att inbegripa resursjobb och feriepraktik i de lokala kompetensförsörjningsplanerna. Resursjobben och feriepraktikplatserna utgör en icke obetydlig del av vissa verksamheters personalförsörjning, varför det bör övervägas att inkludera dessa resurser i det strategiska kompetensförsörjningsarbetet.

Enligt stadens policy för styrning i koncernen ska nämnderna planera verksamheten och se till att styrningen är tillräcklig. Vidare beskrivs att mål ska sorteras och kanaliseras i lämpligaste form för att uppnå en överskådlighet för den som ska genomföra uppdraget. När arbetsmarknadspolitiken var organiserad inom ramen för beställar- och utförarorganisationen var utförarverksamhetens uppdrag definierad genom beställningar. Genom beställningar bestämdes inriktningen för verksamheten. Efter att verksamheten övergick till att bedrivas som en del av linjeorganisationen har den gamla styrningen inte fullt ut ersatts med en ny. I avsaknad av strategisk styrning har verksamheten bedrivits utifrån tidigare gällande prioritetsgrunder och anpassat sig till de förändringar på området som initierats på nationell nivå. Enligt vår bedömning har nämnden inte varit tillräckligt aktiv i sin styrning av arbetsmarknadspolitiken vilket inneburit att verksamheten sedan övergången till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden arbetat utan fastställd riktning. I nuläget är det otydligt vilka behov och målgrupper som ska prioriteras i arbetsmarknadsinsatserna. I sammanhanget ska dock nämnas att nämnden haft uppsikt över den verksamhet som bedrivs. En annan förmildrade omständighet är rådande osäkerhet kring hur den nationella arbetsmarknadspolitiken kommer att bedrivas framgent. Det är därmed förståeligt att fastställandet av arbetsmarknadsstrategin behövt invänta förändringsarbetet som bedrivs på nationell nivå. Nämnden hade dock under tiden för framtagandet kunnat ge tydligare riktlinjer till verksamheten inom ramen för de årliga verksamhetsplanerna.

En del av nämndstyrningen av verksamheten som faktiskt är på plats utgörs av resultatindikatorer/nyckeltal. Dessa är inriktade på den totala andelen av deltagarna som övergått till studier eller arbete. Enligt vår bedömning är det positivt att nämnden följer upp resultaten av insatserna. I sammanhanget är det dock värt att lyfta vilka eventuella styreffekter denna typ av styrning kan få. Ett vida uppmärksammat problem med mål- och resultatstyrning är

uppdragsglidning. Uppdragsglidning innebär att prioriteringar tenderar att skifta från de uppdrag som inte mäts, till de uppdrag som mäts och följs upp. Det kan få till följd att de områden som inte mäts, prioriteras i lägre uträkning. Det finns med andra ord risk för att nämndens resultatindikatorer flyttar fokus till personer som har relativt bättre förutsättningar att gå in i jobb eller studier, från dem som står längre från arbetsmarknaden, eftersom resultatindikatorn fokuserar på gruppen deltagande individer som helhet.

5. Svar på revisionsfrågor

Revisionsfrågor	Svar
Är den strategiska styrningen i form av mål och riktlinjer för arbetet med insatser för att hjälpa personer att bli självförsörjande tillräcklig och ändamålsenlig?	<p>Nej. Enligt vår bedömning är den strategiska styrningen av arbetsmarknadspolitiken inte tillräcklig. På övergripande kommunnivå saknas en gemensam riktning för verksamheten. På nämndnivå har verksamheten bedrivits utan tydlig strategisk styrning sedan ansvaret övergick till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. Det finns i nuläget inga fastställda utgångspunkter för vilka målgrupper eller behov som ska prioriteras. I sammanhanget ska dock understrykas att nämnden har givit förvaltningen i uppdrag att ta fram en arbetsmarknadsstrategi men att arbetet dragit ut på tiden på grund av pågående förändringar av den nationella arbetsmarknadspolitiken.</p> <p>På operativ nivå bedrivs enligt vår uppfattning ett ändamålsenligt arbete. I frånvaron av strategisk styrning har verksamheten bedrivits utifrån tidigare gällande prioritetsgrunder och anpassat sig till de förändringar på området som initierats på nationell nivå.</p>
Finns det tydliga samverkansformer inom stadens olika verksamheter, nämnder och bolag, med avseende på arbetsmarknadsåtgärder?	Delvis. På operativ nivå bedrivs ett aktivt arbete för att åstadkomma fungerande samverkansformer med andra verksamheter. Som tidigare nämnts skulle ett kommungemensamt program med mål och ramar för verksamheten underlätta samarbetet inom staden.
Finns det tydliga och ändamålsenliga samverkansformer med externa aktörer, exempelvis Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan med flera?	Delvis. Den pågående reformeringen av arbetsförmedlingen har av naturliga skäl påverkat samarbetet negativt. Enligt vår bedömning har staden utifrån givna förutsättningar vidtagit lämpliga åtgärder för att säkerställa fungerande processer. De samverkansproblem som förekommer med statliga myndigheter ligger utanför stadens kontroll att påverka.
Sker löpande uppföljning och utvärdering av insatta	Ja. Det sker uppföljning av utfallet av arbetsmarknadsinsatser. Genom enkäter följer nämnden upp i vilken utsträckning deltagare kommit i arbete eller påverkat utbildning. Vidare

Revisionsfrågor	Svar
arbetsmarknadsåtgärder och dess långsiktiga effekter?	sker utvärdering på operativ nivå rörande hur insatserna genomförs.
Finns en överensstämmelse mellan tillgång på insatser och behov? Fördelning mellan Individinriktade insatser, generella insatser och kortare och längre insatser	Ej möjligt att svara på. Nämnden har en bred uppsättning av insatser inom samtliga kategorier av arbetsmarknadsinsatser som definierats av SKR. Det är dock inte möjligt att uttala sig om huruvida tillgången på insatser motsvarar behovet, eftersom nämnden inte har definierat vilka behov eller målgrupper som insatserna ska prioriteras.

Västerås den 22 februari 2022

Herman Rask

Verksamhetsrevisor

6. Bilaga 1. Arbetsmarknadsinsatser⁷

Program och insatser inom Arbetsmarknadsenheterna AME 2021		Antal platser	Anvisning	Typ av insats
Atlas	Ungdomar mellan 16-25 år, som behöver social träning enligt KBT modeller och andra verktyg för att kunna tillgodogöra sig andra insatser. Målet är att kunna delta i andra insatser. Anvisning från Arenan, Arbetsförmedlingen, Social Kontor Ekonomi.	30	Arenan, AF, SKE	Sekundär
C2C	Ungdomar mellan 18-29 år som befinner sig i utanförskap och kriminalitet, får arbets- och socialträning. Målet är arbete eller studier.	30	Individuell ansökan	Primär
Etablering/Kommun	Jobbspår i samarbete med stadens olika förvaltningar och med koppling till stadens kompetensförsörjningsbehov (vård, barnomsorg, kök samt övriga yrkesinriktningar vid behov). Insatsen börjar i grupp 4 veckor, med fokus på språkutveckling kopplat till yrke/arbetsmarknad, därefter går den arbets sökande ut på arbetsplatspraktik i 3 månader och om allt fungerar övergår praktiken till en BEA anställning via AME i 3 månader. Insatsen kombineras med SFI/SAS alt andra förberedande studier, t.ex ma, eng. Arbetsförmedlingen anvisar till insatsen. (skulle AF ej nyttja antalet platser finns möjlighet att erbjuda plats till arbets sökande som anvisas från socialkontorekonomi)	24 (budget 10)	AF (AME om platser från AF ej fylls)	Primär
ESF/SALT (ESF projekt 2020-07-01--2022-12-319)	En arbetsförberedande insats för "nyanlända" som uppstår försörjningsstöd. Insatsen startar i grupp 6 veckor med fokus på språkutveckling, synliggöra hälsa och komma igång med friskvård, synliggöra den digitala kompetensen och komma igång med dataträning. Gruppaktiviteten ska mynna ut i en individuell handlingsplan som individen tar med sig till nästa steg som är individuell coaching, arbetspraktik samt fortsatt utveckling via olika gruppaktiviteter 1-2 dagar per vecka.	50 (max 84 under hela projektperioden)	SKE	Sekundär
Etablering/Privat	Jobbspår i samarbete med arbetsgivare på privata marknaden. Insatsen börjar i grupp, med fokus på arbetsmarknadskunskap och kunskap/information om aktuell arbetsplats, där efter går man ut på praktik 1-6 månader (ibland kombinerad med studier). Tiden i praktik avgörs utifrån jobbspårets kompetenskrav.	24 (budget 10)	AF (AME om platser från AF ej fylls)	Primär
Extratjänst	Målgruppen är individer som varit inskrivna på AF i mer än 450 dagar. Det kan också vara en nyanländ som har eller haft etableringsplan mm. Individen får en BEA anställning hos AME/kommunen med avtalsenlig lön under max 2 år. Syfte är att individen ska få fäste på arbetsmarknaden. Mål att samverka med arbetsplatser som har kompetensförsörjningsbehov nu eller på sikt. Anvisning från Arbetsförmedlingen.	50	AF	Primär
Introduktionsanställning	Introduktionsanställning är en insats för individer som har varit arbetslös en längre tid, eller som är nyanländ i Sverige och uppfyller uppsatta kriterier. Introduktionsjobbet kan kombineras med utbildning, till exempel en yrkesinriktad kurs, gymnasiestudier för att få gymnasieexamen, studier i svenska eller annan lämplig kompletteringsutbildning. Anvisning från Arbetsförmedlingen.	10 (budget 0)	AF (AME)	Primär
JOB	Jobb- och utvecklingsgaranti. Målgruppen är individer som behöver arbetsträning i olika faser samt även arbetsförmågebedömningar. Arbete och studier är ej primärt mål utan arbetsträning. Syfte är att kunna stå till arbetsmarknadens förfogande. Anvisningar från Arbetsförmedlingen.	50 (budget 40)	AF	Sekundär
Jobbfokus/Spira	Metodsökande projekt finansierat av Samordningsförbundet. Insatsen vänder sig till ungdomar som går ur sårgrunden och där arbetsförmågan behöver klargöras samt unga vuxna som redan finns i daglig verksamhet och/eller andra insatser via Arbetsförmedlingen. Åldersspann 19-29 år. Mål med insatsen är att 100% av deltagarna är på rätt plats med en tydlig aktivitetsplanering efter insatsens avslutning.	60	AF, Särskola, LSS, Regionen	Sekundär
Krami	Krami är en samverkan mellan Staden, Arbetsförmedling och Kriminalvården. Målet med att delta i Krami är att finna, få och behålla arbetet. Krami riktar sig till individer som på grund av social problematik grundad i kriminalitet och/eller missbruk haft svårt att komma in på arbetsmarknaden. Anvisning från Arbetsförmedlingen.	20	AF	Primär
OSA	Offentligt Skyddat Arbete. Individer som har någon form av psykisk, social, intellektuell funktionsnedsättning och behöver rehabilitering. Ej fysiska funktionsnedsättningar. Målet är arbete/studier. Anvisning från Arbetsförmedlingen, rekryteringsurval med fokus försörjningsstödtagare.	60	AF (SKE)	Primär
Personligt biträde (ARB)	Individer som är i övergången försäkringskassan/arbetsförmedlingen. AF anvisar till AME för arbetsträning/rehab. Vi erbjuder våra interna arbetsplatser. AF medverkar i all uppföljning.	20 (budget 15)	AF (F-kassan)	Sekundär
SESAM	Insatsen riktar sig till nyanlända som uppstår försörjningsstöd och behöver extra stöd för att komma i arbete. Insatsen bedrivs i gruppverksamhet där deltagaren får lära sig mer om det svenska samhället och praktik. Målet med insatsen är arbete eller studier. Anvisning från Social Kontor Ekonomi.	50	SKE	Primär
SKE-Rehab	Social Kontor Ekonomi Rehab. Personer som har eller uppstår försörjningsstöd, men bedöms av socialkontoret behöva arbetsträning och eller arbetsförmågebedömning innan dom kan gå i jobb. Målet är att individen ska kunna stå till arbetsmarknadens förfogande. Anvisning från Social Kontor Ekonomi.	60	SKE	Sekundär
SKE/Rusta/Matcha	Individuell insats med mål arbete/studier, under månad 1-2 jobbar vi med förjudap, kartläggning/resursinventering av individens kompetenser/behov, samt att den arbets sökande deltar i jobbcentrums olika arbetsmarknadsföreläsningar utifrån det individuella behovet. Vi jobbar också med aktiv jobbcaching, praktik och matchning till arbete/studier. Anvisningar från social kontor ekonomi.	80	SKE	Primär
Sommarlovsentreprenörer (SLE)	Sommarlovsentreprenörer. Sommarjobb för gymnasieungdomar med intresse för entreprenörskap. Ungdomarna får stöd att komma igång, utveckla sina idéer och support att genomföra "sin grej". Arbete med den egna verksamheten kombineras med utbildning om företagsamhet och entreprenörskap. Individuell ansökan.	40	Individuell ansökan	Sekundär
Sommarsysselsättning /Allegro - Feriepraktik	Kallas idag Feriepraktik. I insatsen ingår även Allegro och sommarlovsentreprenörerna (särredovisas). Sommarjobb för gymnasieungdomar. Syfte är att ungdomar skall få prova arbete och att ge ungdomarna ytterligare praktik antingen inom den gymnasieinriktning dom har eller om de önskar prova en annan väg. Individuell ansökan. Allegro är en vägledningsinsats som riktar sig till gymnasieungdomar som slutat gymnasiet innevarande år och inte klarat examen. Syfte är att dom skall ha en handlingsplan framåt. Individuell ansökan. Ingår i totala volymen för sommarsysselsättning.	660	Individuell ansökan	Sekundär
Trygghetsanställda	Denna anställning är en "sysselsättningsåtgärd" som individer med flera funktionsnedsättningar kan få om dom inte går vidare till ordinarie arbete efter OSA. Syftet är varaktigt sysselsättning. Anvisning från Arbetsförmedlingen, rekryteringsurval med fokus försörjningsstödtagare.	40	AF (SKE)	Sekundär
Ungresurs rekryteringsplatser	Ungdomar som har svårt att få komma in eller få fäste på arbetsmarknaden matchas till en kommunalarbetsplats med anställning på BEA inom AME. (Vi har även möjliggjort för ungdomar från returfabriken att söka i samförstånd med sin arbetsledare). Tidgar när vi har haft liknande insats har vi internt kalla den "växa platser". Vi marknadsför och hittar individen.	10	AME (SKE)	Primär
VIA	Uppsökande verksamhet. Målgruppen är Romer i utanförskap. Syftet är att öka möjligheten till integration av Romer i samhället samt att stärka romska barn och deras föräldrar i skolan.	10	Individuell ansökan, SKE, AF	Sekundär
Välfärdsjobb	Välfärdsjobb är en insats för individer som varit arbetslös och uppburit försörjningsstöd under en längre period. Välfärdsjobb kan ibland kombineras med utbildning. Den arbets sökande erbjuds en ett årig anställning på BEA-avtalet med avtalsenlig lön, inom någon av kommunens förvaltningar.	50	SKE	Primär

7. Bilaga 2

⁷ Redovisningen av arbetsmarknadsinsatser är hämtad från staden. Vi reserverar oss för eventuella fel i redovisningen.

Källförteckning

Intervjuade funktioner

- Verksamhetschef Utbildning och arbetsmarknad
- Enhetschef Jobbcentrum
- Enhetschef Utvecklingscentrum
- Enhetschef arbetsrehabilitering
- Utvecklingsledare inom verksamhetsområdet Utbildning och arbetsmarknad
- Enhetschef socialkontoret
- Enhetschef socialkontoret

Dokument

- Plan för genomförande av välfärdsjobb
- Rapport om uppdrag gällande koncernsamordning för arbetsmarknadsarbetet (2019-05-02)
- Reglemente för utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden
- Verksamhetsberättelse 2020 Utbildning- och arbetsmarknadsnämnden
- Verksamhetsplan 2021 – arbetsrehabilitering
- Verksamhetsplan 2021 – Jobbcentrum
- Verksamhetsplan 2021 – Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden
- Verksamhetsplan 2021 – Utvecklingscentrum